

[Bøgholm.]

tyske folkeskoler dernede, 8. hefte. Der er altså ikke tale om en historisk lærebog eller om en lærebog i samfundsvidenskab, der er tale om en regnebog. Jeg beder om formandens tilladelse til at citere et par overskrifter. En af overskrifterne hedder: „Hvad Føreren har været for det tyske folk!“ En anden hedder: „Nationalsocialismen har forstået at rydde op i den uheldige arv“. Her møder man altså racelæren i den allermest ubehagelige form. Man kan blade videre, og selvom man kun holder sig til overskrifterne, vil man se, at der er overmåde meget at indvende mod disse lærebøger. Forholdene var altså således, at en karantænetid ganske simpelt var nødvendig, hvilket også kom stærkt frem på mødet i Aabenraa i 1945. Jeg tror også, man har lov til at sige det således, at man fra det tyske mindretals side — i hvert fald de af dem, der ikke stod i nazisternes rækker — fuldtud erkendte dette. Men da denne karantænetid var forbi, begyndte man så tidligt, som det var muligt, at tilbagegive det tyske mindretal de skolerettigheder, som det naturligvis var vor mening at skulle have igen. Jeg behøver blot at minde om forhandlingerne i folketinget og i landstinget dengang; da blev der, tror jeg, af alle ordførerne givet udtryk for, at den omstændighed, at de tyske skoler var lukket, var noget midlertidigt, og at man ønskede, at der på ny skulle være en tysk mindretalsskole.

Vi er nu stillet overfor det spørgsmål, om vi vil videreføre denne linie, eller om vi på et bestemt tidspunkt vil sige: nej, hertil gælder skolefriheden og ikke længere. Min gruppe er af den opfattelse, at dette ville være en urimelig og urigtig måde at tage tingene på. Min gruppe er af den opfattelse, at den høje regerings forslag om ophævelse af skolelovens § 4 er rigtig, og at det er rigtigt at give det tyske mindretal adgang til en eksamensskole. Det ville vel også være vanskeligt, samtidig med at vi med stolthed ser, hvorledes den danske skole bliver opbygget i Sydslesvig, samtidig med at vi udtaler ønsket om, at der skal være mulighed for en dansk eksamensskole i Sydslesvig, da at erklære, at denne mulighed ikke skulle være tilstede for det tyske mindretal i Nordslesvig.

Når dette er sagt, vil jeg gerne have lov

at tilføje, at et meget stort ansvar i den kommende tid vil påhvile det tyske mindretal og dets ledelse. I mange danske sind og specielt vel i Nordslesvig, hvor man er begivenhederne inde på livet på en ganske særlig måde, sidder endnu erindringen om en tid, da Hitlers vej var den nordslesvigske tyskheds vej og Hitlers politik den nordslesvigske tyskheds politik.

Vi har med tilfredshed hørt nye toner fra det tyske mindretal, og det er vort håb, at disse toner indvarsler en ny tid, hvor det er tilslutning, ikke til autoritære livsformer, men til det vesttyske demokratis livsopfattelse, der søges. Vi har givet det tyske mindretal fuld medborgerret i vor stat, og erklæringen af i dag skal forstås som en udstrakt hånd.

Jeg ved godt, og det vil sikkert også komme til orde under denne debat, at der er nogle af vore landsmænd i Nordslesvig, der ser anderledes på disse ting, og som har vanskeligt ved at glemme det, der er sket. Jeg vil gerne heroverfor gøre nogle ganske enkelte bemærkninger. Jeg vil først gøre opmærksom på, at den tyske eksamensskole i Nordslesvig jo ikke kom som følge af et lovbud, men voksede frem op gennem 20'erne som en administrativ ordning, der senere fik lovsform. Hvorfor? Fordi man ganske enkelt følte, at det ville være urimeligt og ude af pagt med den overmåde liberale lovgivning, vi havde skabt for det tyske mindretal, at ville umuliggøre det for mindretallet at føre sine børn frem til eksamen i en tysksproget skole. Og taler man om det tyske gymnasium i Aabenraa og om de lidet lystelige erindringer, der knytter sig dertil, vil jeg gøre den ene bemærkning, at hvis man vil gå efter, hvor mange af de elever, der er udgået fra det tyske gymnasium i Aabenraa, der har øvet deres gerning i det tyske mindretal, vil man komme til et overordentlig lille tal — jeg gad vide, om tallet er højere, end at det kan tælles på fingrene på een hånd; de øvrige søgte bort, ganske naturligt, fordi det tyske mindretal havde søgt at skabe en eksamensskole, der ikke var i pagt med det naturlige behov, mindretallet havde for en eksamensskole. Den kunne ikke give muligheder for de børn, der skulle føres frem til studentereksamen. Derfor tror jeg heller ikke, det ville være klog politik, om et nationalt mindretal ville